

پیشگفتار

بیش از ۲۰۰۰ سال پیش افلاطون معتقد بود که افراد در استعداد های طبیعی با یکدیگر تفاوت دارند، فردی برای یک شغل و دیگری برای شغلی دیگر مناسب است. تفاوت های فردی یکی از موضوعات بنیادی در روان شناسی مدرن است. روان شناسی تفاوت های فردی به مطالعه شباهتها و تفاوت های افراد در تفکر، احساس، رفتار، و به طور کلی همه زمینه هایی که به انسان مربوط می شود، می پردازد. هیچ دو فردی شبیه به یکدیگر نیستند؛ با این همه، هیچ دو فردی بی شباهت به یکدیگر هم نیستند. لذا، در مطالعه تفاوت های فردی علاقه مند به دانستن شباهتها و تفاوت های بین افراد هستیم.

در صد سال اخیر مطالعات مربوط به تفاوت های فردی فرمول بندی شده اند. روان شناسی تفاوت های فردی هنوز یک علم نو است. هنوز بحثها و موضوعات بسیاری باقی مانده است که می توان به آنها پرداخت. نقطه نظر های متعدد و بحث انگیز زیادی وجود دارد. بدون تردید دانش اخیر نیز تغییر می پذیرد و متکامل می شود. در ایران رویکرد خاصی به تفاوت های فردی وجود ندارد. در رویکرد روان شناسی غرب به تفاوت های فردی معمولاً فرض می شود که: الف) افراد در دامنه ای از خصوصیات روان شناختی با یکدیگر متفاوت هستند. ب) مطالعه و اندازه گیری این تفاوت های فردی ممکن است. ج) تفاوت های فردی برای توضیح و پیشگویی رفتار و عملکرد مفید است.

کتاب حاضر شامل نه فصل است که عبارت اند از: مقدمه ای بر تفاوت های فردی، توارث، هوش و خلاقیت، احساس و ادراک، تفاوت های فردی در سبک های یاد گیری، شخصیت، انگیزش و هیجان، محیط و فرهنگ و جامعه.

تمامی این مباحث معمولاً در روان شناسی عمومی و به صورت اختصاصی تر در دروس تخصصی تدریس می شوند، اما تأکید در آنجا (برخلاف این کتاب) بر تفاوت های فردی نیست.

با توجه به اینکه دانشجویانی می توانند این درس را بگذرانند که دروس آمار و روش تحقیق را گذرانده باشند و در این صورت از آنها انتظار می رود که از کتاب های بسیار خوب آمار و روش تحقیق که به وسیله اساتید ارجمند دانشگاهها به رشته تحریر در آمده است استفاده کرده باشند، در کتاب حاضر مسائل روش شناسی مورد بحث قرار نگرفته اند.

در پایان بر خود لازم می دانم که از راهنمای های ارزنده سرکار خانم دکتر دادستان مدیر محترم گروه روان شناسی سازمان سمت تشکر و قدردانی نمایم. همچنین از همسر سرکار خانم دکتر سوزان امامی پور به خاطر راهنمای های ارزنده و همگامی ایشان با من که امکان تألیف این کتاب را فراهم ساخت تشکر و قدردانی می نمایم.

نگارنده خود آگاه است که کتاب حاضر کاستیهایی دارد. امید است که اظهار نظر های اساتید صاحب نظر و اهل فن و دانشجویان عزیز و علاقه مند راهگشا و راهنمای رفع نقایص کار نگارنده در آینده باشد.